

No distraqueu el conductor

Vet aquí un avis ben útil i oportú que figura ben visible en alguns vehicles de transport públic: la complicada i difícil circulació pels carrers de les ciutats i per les carreteres i les autopistes, les imprudències de certs automobilistes, la imperícia d'alguns altres, la multiplicitat de senyals a què cal atendre, exigeixen l'atenció permanent del conductor, perquè l'accident sovint fatal pot sorgir en el moment més impensat. És convenient, doncs, d'advertir a tothom que no distraigui el conductor.

La redacció i l'escriptura d'aquest simple advertiment presenten quatre paranys en què cal mirar de no caure, i resulta oportú de posar-los en relleu perquè ho tinguin en compte els encarregats de la confecció de les plaques o impresos corresponents i, si és que aquests no han sabut esquivar-los tots, perquè aquests avisos no indueixen aleshores a confusió i no contribueixin a mantenir uns errors de llenguatge més o menys usuals.

La forma verbal *distraqueu* s'ha d'escriure realment amb una *a* a la segona síl·laba, malgrat l'infinitiu *distreure*, que té una *e* a la mateixa síl·laba. És cert que escrivim *cregueu*, *segueu* i *begueu* amb una *e* tenint en compte la *e* tònica del radical d'aquests verbs, com mostren els infinitius *creure*, *seure* i *beure*, però aquesta norma pràctica coneix una limitació, que afecta els verbs *treure*, *jeure*, *nèixer* i llurs composts, els quals canvien la *e* en *a* en aquelles formes en què la síl·laba tònica del

radical esdevé àtona.

Cal recórrer precisament a la forma *distraqueu* (subjuntiu) i no *distraieu* (imperatiu), perquè en les ordres negatives no ens servim de l'imperatiu sinó del subjuntiu (*Vine*, però *No triguís*). En aquests casos, la norma pràctica més eficaç, és recórrer a la guia de la segona persona del singular, que no coneix vacil·lacions. Així com diem *Distreu-lo* hem de dir *Distraieu-lo*, i talment com diem *No el distraiguis* cal dir *No el distraqueu*.

El grup nominal *el conductor* constitueix el complement directe del verb. Per tant, s'ha d'introduir sense preposició. Escriure, com alguns fan, «No distreure al conductor», és un castellanisme sintàctic freqüent però del tot inadmissible. En català, el règim directe no admet la preposició sinó en comptats casos excepcionals.

Finalment, cal evitar de calcar la construcció del castellà, el qual recorre, en aquests casos —certes ordres, avisos, prohibicions generals, etc.—, a l'infinitiu en funcions d'imperatiu, calc que es resol en frases com «No distraqueu el conductor» o «Passar per la dreta» que, de fet —en català—, són incompletes. Les oracions d'aquest tipus s'han de resoldre amb l'imperatiu o —com hem dit— el subjuntiu si són negatives: *Passau per la dreta*, *Tanqueu la porta*, *No encengueu joc al bosc*, *No distraqueu el conductor*.

Albert Jané